

BAĞIMSIZ İNSAN HAKLARI MEKANİZMALARINA KARŞI TEPKİLERE DAİR LUEVEN DEKLERASYONU

İnsan Hakları Enstitüleri Derneği (*the Association of Human Rights Institutes-AHRI*) olarak senelik konferansımız için topladığımız Leuven Üniversitesi'nde insan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokrasiye karşı son zamanlarda gerilemeye hizmet eden tepkileri ve insan hakları savunucuları, akademisyenler ve medya dahil sivil toplum aktörlerine ait alanın endişe verici şekilde daraltılmasını kınıyoruz.

Akademik insan hakları enstitülerinden oluşan dünya çapında bir ağ olarak AHRI, evrensel ve bölgesel insan hakları mekanizmalarının görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri gerektiğine güçlü bir şekilde inanmaktadır. Bağımsız insan hakları mekanizmaları gerek üyelikten ayrılma tehditleri gerekse azalan mali katkılar ve uluslararası mekanizmalarla etkileşimde bulunan sivil toplum temsilcilerine karşı misillemeler yoluyla birçok taraftan saldırıya uğramaktadır.

Küresel düzeyde Birleşmiş Milletler, Üye Devletlerin paylarına düşen katkıları büyük oranda azaltacakları yolundaki tehditleri nedeniyle artan bir baskı altındadır ve bu durum çeşitli BM organlarında, programlarında ve fonlarında ciddi kesintilere ve belirsizliklere neden olmaktadır. Hükümetler, insan hakları sözleşme organları ve Özel Prosedürler gibi uluslararası, ulusal ve sivil toplum mekanizmalarına, yerel liderliklere ve uzmanlara yönelik çoklu tehditlerin üzerine eğilmekte çok az bir isteklilik göstermektedirler.

Bölgesel ve yerel düzeylerde insan hakları mekanizmaları, farklılıklarına rağmen yetki ve görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirirken tüm dünyada benzer çeşitli kısıtlama ve zorluklarla karşılaşmaktadırlar: bu zorluklar arasında, alınan kararların onaylanma oranlarındaki düşüklük, bu kararların uygulanmasına ilişkin fonların yetersizliği, siyasi desteğin yokluğu, kararların uygulanmasına itiraz ya da doğrudan ret, sivil toplum örgütlerine yönelik husumet ve bireylerin adalete erişim güvencesindeki yetersizlikler sayılabilir. Avrupa'da, Avrupa Birliği Üye Devletleri dahil, artan sayıda devlet Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ni eleştirmekte ve bazı kararlarını uygulamayı kabul etmemektedir. 2016'ta Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu yetki ve görevleri ile temel işlevlerini yerine getirme gücünü ciddi şekilde sarsan "şiddetli bir mali kriz" yaşadığını duyurmuştur. Benzer şekilde, İnsan ve Halkların Hakları Afrika Komisyonu ve Mahkemesi uygun şekilde işleyişini tehlikeye atacak ciddi mali zorluklarla karşı karşıyadır.

İnsan Hakları akademisyenleri olarak, oybirliği ile bu uygulamaları kınıyor ve giderek zorlaşan koşullarda çalışmak zorunda olan kurum, uzman ve yargı mensuplarına minnet duyduğumuzu beyan ediyoruz. Hükümetleri bağımsız insan hakları mekanizmalarına saygı duymaya ve bu mekanizmaların yetki ve görevlerini azami ölçüde yerine getirmelerine imkân sağlamaya ivedilikle davet ediyoruz.

Leuven, 28 Nisan 2017